

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 7 sierpnia 2020 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł. odmówił ubezpieczonej Z. P. prawa do rekompensaty.

Decyzja została wydana na podstawie przepisów ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz. U. z 2020 roku, poz. 53) oraz ustawy z dnia 19 grudnia 2008 roku o emeryturach pomostowych (tekst jednolity Dz. U. z 2018 roku, poz. 1924).

W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, że ubezpieczona nie udowodniła 15 lat pracy w szczególnych warunkach wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy na dzień 31 grudnia 2008 roku.

Do stażu pracy w szczególnych warunkach w ocenie organu rentowego nie można zaliczyć okresów zatrudnienia od 17 października 1983 roku do 31 sierpnia 1985 roku, od 1 września 1985 roku do 12 grudnia 1986 roku i od 5 października 1992 roku do 28 lutego 2005 roku, gdyż pracodawca nie wymienił charakteru pracy ściśle według wykazu, działu i pozycji rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. nr 8, poz. 43) oraz nie wskazał stanowiska pracy zgodnie z wykazem, działem, pozycją i punktem zarządzenia resortowego ministra pod którego podlegał zakład pracy.

W odwołaniu od powyższej decyzji ubezpieczona wniosła o ponowne przeliczenie emerytury i wyjaśnienie czy należy jej się rekompensata.

W odpowiedzi na odwołanie pełnomocnik organu rentowego wniósł o jego oddalenie.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Ubezpieczona Z. P. urodziła się w dniu (...).

W dniu 7 lipca 2020 roku ubezpieczona złożyła wniosek o emeryturę.

(wniosek – k.1-6 akt ZUS, III plik)

Decyzją z dnia 17 lipca 2020 roku Zakład przyznał ubezpieczonej emeryturę od dnia 1 lipca 2020 roku.

(decyzja – k.4 akt ZUS, III plik)

W dniu 30 lipca 2020 roku ubezpieczona złożyła wniosek o przyznanie emerytury z rekompensatą.

(wniosek – k.7 akt ZUS, III plik)

Do 31 grudnia 2008 roku ubezpieczona wykonywała pracę na podstawie umowy o pracę w następujących zakładach pracy:

- 1) od 1 września 1977 roku do 21 listopada 1978 roku w wymiarze ½ etatu w Poczcie Polskiej Rejonowym Urzędzie Poczтовым jako listonosz (świadcstwo pracy – k.3 akt ZUS, I plik)
- 2) od dnia 25 listopada 1978 roku do dnia 30 września 1982 roku w Zakładach (...) w Ł. jako przewijaczka, w pełnym wymiarze czasu pracy (zaświadczenie k. 4 akt ZUS, I plik),
- 3) od dnia 7 października 1982 roku do dnia 29 listopada 1982 roku w Zakładach (...) w Ł. jako szwaczka, w pełnym wymiarze czasu pracy (świadcstwo pracy – k.5 akt ZUS, I plik),

4) od dnia 24 lutego 1983 roku do dnia 20 września 1983 roku w Spółdzielni Pracy (...) w Ł. jako prasowaczka, ekspedientka, w pełnym wymiarze czasu pracy (świadczenie pracy – k.6 akt ZUS, I plik),

5) od dnia 17 października 1983 roku do dnia 28 lutego 2005 roku w pełnym wymiarze czasu pracy w (...) SA w Ł. jako przewijacz przędzy, zgrzeblarz, konserwator maszyn i urządzeń, pomoc na wydziale produkcji (świadczenie pracy – akta ZUS, I plik)

W następujących okresach ubezpieczona była niezdolna do pracy i z tego tytułu pobierała zasiłek chorobowy.

- od 25 listopada do 5 grudnia 1992 roku (11 dni),
- od 16 do 27 stycznia 1993 roku (12 dni),
- od 5 do 13 marca 1993 roku (9 dni),
- od 14 do 23 kwietnia 1993 roku (10 dni),
- od 12 do 22 października 1993 roku (11 dni),
- od 5 do 30 września 1994 roku (26 dni),
- od 21 do 30 stycznia 1997 roku (10 dni),
- od 23 do 28 lutego 2005 roku (6 dni).

W okresie od 13 grudnia 1986 roku do 12 grudnia 1989 roku (2 lata 8 miesięcy i 22 dni) i od 9 lutego 1990 roku do 4 października 1992 roku (2 lata 7 miesięcy i 24 dni) ubezpieczona wykorzystwała urlop wychowawczy.

(świadczenie pracy – akta ZUS, I plik)

W Zakładach (...) w Ł. ubezpieczona została zatrudniona w dniu 25 listopada 1978 roku w pełnym wymiarze czasu pracy, początkowo (na okres dwóch tygodni) jako przyuczenie w zawodzie przędzacz, przewijacz.

Od dnia 9 grudnia 1978 roku ubezpieczona została zatrudniona w pełnym wymiarze czasu pracy jako przewijaczka

(świadczenie pracy – k.14)

Zakład ten zajmował się produkcją przędzy. Ubezpieczona wykonywała pracę na hali, przy maszynach do przewijania przędzy. Pracę wykonywała stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, w systemie dwuzmianowym.

Na hali produkcyjnej były dwa ciągi maszyn do przewijania, pracowało koło 12 przewijaczek na zmianie. Praca odbywała się w hałasie, zapylenie

(zeznania świadka M. Z. (1) min.00:04:57-00:11:47 oraz zeznania ubezpieczonej min. 00:20:55-00:24:18 protokół z 21.10.2020 r.)

W (...) SA w Ł. ubezpieczona została zatrudniona w dniu 17 października 1983 roku jako przewijacz przędzy i nici w pełnym wymiarze czasu pracy. Do zadań ubezpieczonej należała obsługa maszyny przewijającej przędzę ze szpulek na kłębki.

Od dnia 1 września 1985 roku do 12 grudnia 1986 roku ubezpieczona pracowała jako zgrzeblarz, zajmowała się wyczesywaniem przędzy.

Następnie od dnia 5 października 1992 roku do 30 września 2000 roku jako konserwator maszyn i urządzeń. Na tym stanowisku ubezpieczona wykonywała pracę na jednej zmianie. Zajmowała się sprawdzaniem, smarowaniem

maszyn do produkcji przędzy, wymianą wałków. Jednocześnie była sprawdzana jedna maszyna, pozostałe pracowały. Po zakończeniu konserwacji, pozostałe maszyny również były czyszczone z kurzu, by nie brudziły przędzy.

Od dnia od 1 października 2000 roku do 28 lutego 2005 roku ubezpieczona pracowała jako pomoc wydziale produkcji. Do jej obowiązków należało szycie pasków oraz formowanie parafiny.

Ubezpieczona wykonywała prace stale, w pełnym wymiarze czasu pracy. Nie była kierowana do innych prac. Na hali było zapylenie, hałas.

(zeznania świadka K. S. min. 00:11:47-00:20:25, zeznania ubezpieczonej min.00:20:55-00:31:14 protokół z 21.10.2020 r., angaże, katy obiegowe – k. 20 k. 25-26, k.28-29)

(...) spółka akcyjna w Ł. w świadectwie pracy wydanym ubezpieczonej wskazała, że ubezpieczona wykonywała pracę w szczególnych warunkach w następujących okresach:

- od 17 października 1983 roku do 31 sierpnia 1985 roku jako przewijacz przędzy,
- od 1 września 1985 roku do 12 grudnia 1986 roku jako zgrzeblarz,
- od 5 października 1992 roku do 30 września 2000 roku jako konserwator maszyn i urządzeń,
- od 1 października 2000 roku do 28 lutego 2005 roku jako pomoc

(świadectwo pracy – akta ZUS, I plik)

Powyższy stan faktyczny został ustalony na podstawie dowodów z ww. dokumentów, które nie były kwestionowane przez strony. Dokumenty te sporządzone w sposób zgodny z przepisami prawa, przez uprawnione do tego osoby, w ramach ich kompetencji oraz w sposób rzetelny, stąd też zostały uznane za wiarygodne. Zeznania świadków K. S., M. Z. (1) oraz zeznania ubezpieczonej są spójne. Zeznania te, ocenione jako wiarygodne, znajdują potwierdzenie w dowodach z dokumentów, uzupełniając fakty z nich wynikające o opis prac jakie ubezpieczona wykonywała na danym stanowisku.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie jest uzasadnione.

Zgodnie z treścią art. 21 ust. 1 ustawy o emeryturach pomostowych¹ rekompensata przysługuje ubezpieczonemu, jeżeli ma okres pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w rozumieniu przepisów ustawy o emeryturach i rentach z FUS, wynoszący co najmniej 15 lat.

Stosownie do treści ust. 2 tego przepisu rekompensata nie przysługuje osobie, która nabyła prawo do emerytury na podstawie przepisów ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

W myśl art. 23 ust.1 i 2 powołanej ustawy ustalenie rekompensaty następuje na wniosek ubezpieczonego o emeryturę; rekompensata przyznawana jest w formie dodatku do kapitału początkowego, o którym mowa w przepisach art. 173 i art. 174 ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

Celem rekompensaty, podobnie jak i emerytury pomostowej, jest łagodzenie skutków utraty możliwości przejścia na emeryturę przed osiągnięciem wieku emerytalnego przez pracowników zatrudnionych przy pracach w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. W przypadku rekompensaty realizacja tego celu polega jednak nie na stworzeniu możliwości wcześniejszego zakończenia aktywności zawodowej, lecz na odpowiednim zwiększeniu podstawy wymiaru emerytury z FUS, do której osoba uprawniona nabyła prawo po osiągnięciu powszechnego wieku emerytalnego².

Przepisy art. 2 punkt 5 i art. 21 ust. 1 ww. ustawy o emeryturach pomostowych formułują dwie zasadnicze przesłanki nabycia prawa do rekompensaty:

- 1) nienabycie prawa do emerytury pomostowej,
- 2) osiągnięcie okresu pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze w rozumieniu ustawy o emeryturach i rentach z FUS wynoszącego co najmniej 15 lat.

Przesłanką negatywną zawartą w art. 21 ust. 2 ustawy o emeryturach pomostowych jest nabycie prawa do emerytury na podstawie przepisów ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

W literaturze podkreśla się, że wykładnia przepisu art. 21 ust. 2 ustawy o emeryturach pomostowych nie może prowadzić do absurdalnego wniosku, że prawo do rekompensaty przysługuje wyłącznie tym osobom, które nie nabyły prawa do jakiegokolwiek emerytury z FUS. Skoro zgodnie z art. 23 ww. ustawy o emeryturach pomostowych rekompensata przyznawana jest w formie dodatku do kapitału początkowego, a zgodnie z art. 173 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu (...) kapitał początkowy ustala się dla ubezpieczonych urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 roku, za których były opłacane składki na ubezpieczenie społeczne przed dniem 1 stycznia 1999 roku, to warunek sformułowany w art. 21 ust. 2 ww. ustawy o emeryturach pomostowych należy rozumieć w taki sposób, że rekompensata jest adresowana wyłącznie do ubezpieczonych objętych systemem emerytalnym zdefiniowanej składki, którzy przed osiągnięciem podstawowego wieku emerytalnego nie nabyli prawa do emerytury z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych obliczanej według formuły zdefiniowanego świadczenia. Przyjąć tym samym również należy, że rekompensata nie przysługuje tym ubezpieczonym, którzy zostali objęci ubezpieczeniem społecznym lub rozpoczęli służbę po 31 grudnia 1998 roku.

Analiza układu warunkującego prawo do emerytury pomostowej prowadzi do wniosku, że świadczenie to przysługuje tym pracownikom, którzy osiągnęli co najmniej 15-letni okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze w rozumieniu art. 32 ust. 1 i 3 ww. ustawy o emeryturach i rentach, ale nie nabyli prawa do emerytury pomostowej z powodu nieuznania ich pracy za wykonywaną w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych⁴.

W przedmiotowej sprawie bezsporne jest, że ubezpieczona nie nabyła prawa do emerytury pomostowej, ani prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym w związku z wykonywaniem pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze. Postępowanie w sprawie koncentrowało się zatem na ustaleniu czy ubezpieczona legitymuje się 15-letnim okresem pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w rozumieniu art. 32 ust. 1 i 3 ww. ustawy o emeryturach i rentach.

Stosownie do treści art. 32 ust. 2 ww. ustawy o emeryturach i rentach za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia w podmiotach, w których obowiązują wykazy stanowisk ustalone na podstawie przepisów dotychczasowych.

Z kolei przepis art. 32 ust. 4 stanowi, że wiek emerytalny, o którym mowa w ust. 1, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie których osobom wymienionym w ust. 2 i 3 przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych, to jest na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze⁵.

Z § 1 cytowanego rozporządzenia wynika, że jego treść stosuje się do pracowników wykonujących prace w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze, wymienione w § 4-15 rozporządzenia oraz w wykazach stanowiących załącznik do rozporządzenia.

Przepis § 2 ust. 1 rozporządzenia ustala, że za okresy uzasadniające nabycie prawa do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu uważa się okresy, w których praca w szczególnych warunkach jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy. Zakłady pracy do stwierdzenia okresów zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wyłącznie na podstawie posiadanej dokumentacji (§ 2 ust. 2 ww. rozporządzenia).

Natomiast w rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 11 października 2011 roku w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe⁶ określone zostały środki dowodowe, które powinny być dołączone do wniosku, stwierdzające okoliczności uzasadniające przyznanie tego świadczenia.

W myśl § 21-23 powołanego rozporządzenia środkiem dowodowym stwierdzającym okresy zatrudnienia są pisemne zaświadczenia zakładów pracy, wydane na podstawie posiadanych dokumentów, oraz legitymacje ubezpieczeniowe, a także inne dowody z przebiegu ubezpieczenia. W przypadku zaś ubiegania się pracownika o przyznanie emerytury z tytułu zatrudnienia w szczególnym charakterze, zaświadczenie zakładu pracy powinno stwierdzać charakter i stanowisko pracy w poszczególnych okresach oraz inne okoliczności, od których jest uzależnione przyznanie takiej emerytury lub renty. Wyjątek od zasady ustalonej w powołanym przepisie jest zawarty w § 25 wymienionego rozporządzenia, który przewiduje, że okresy zatrudnienia mogą być udowodnione zeznaniami świadków, gdy zainteresowany wykaże, że nie może przedstawić zaświadczenia zakładu pracy.

Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 27 maja 1985 roku⁷ wyjaśnił, że w postępowaniu o świadczenia emerytalno-rentowe dopuszczalne jest przeprowadzenie przed sądem pracy i ubezpieczeń społecznych dowodu z zeznań świadków na okoliczność zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, jeżeli zainteresowany wykaże, że nie może przedstawić zaświadczenia zakładu pracy. Pogląd ten został rozwinięty w znowelizowanym art. 473 k.p.c., który stanowi, że w sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych nie stosuje się przepisów ograniczających dopuszczalność dowodu ze świadków i z przesłuchania stron. W postępowaniu przed tymi sądami okoliczności mające wpływ na prawo do świadczeń mogą być udowodniane wszelkimi dostępnymi środkami dowodowymi⁸.

W niniejszym postępowaniu ubezpieczona domagała się ustalenia, że w okresie zatrudnienia w:

- 1) Zakładach (...) w Ł. od dnia 25 listopada 1978 roku do dnia 30 września 1982 roku w jako przewijaczka, w pełnym wymiarze czasu pracy (3 lata 10 miesięcy i 6 dni),
- 2) w (...) SA w Ł. od dnia 17 października 1983 roku do dnia 28 lutego 2005 roku w pełnym wymiarze czasu pracy jako przewijaczka, zgrzeblarz, konserwator maszyn i urządzeń, pomoc (21 lat 4 miesiące i 15 dni)

wykonywała pracę w szczególnych warunkach.

Ww. zakłady należały do przemysłu lekkiego i zajmowały się produkcją wyrobów włókienniczych.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł. odmówił ubezpieczonej prawa do rekompensaty wskazując, iż nie udokumentowała 15 lat pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, do dnia 31 grudnia 2008 roku, nie przedstawiła świadectwa wykonywania pracy w szczególnych warunkach.

Dla rozstrzygnięcia spornej kwestii zasadnym stało się zatem ustalenie, czy praca wykonywana przez ubezpieczoną w spornym okresie w Zakładach (...) w Ł. oraz w (...) SA w Ł. była pracą wykonywaną w warunkach szczególnych, o jakich mowa w cytowanych wyżej przepisach.

Podkreślić także należy, iż istotnym jest, jakie prace faktycznie w toku swojego zatrudnienia wykonywała ubezpieczona oraz czy prace te są wymienione w cytowanym wyżej rozporządzeniu z dnia 7 lutego 1983 roku, gdyż właśnie to rozporządzenie jest aktem prawnym, w oparciu o który należy orzekać, czy dana praca była pracą w warunkach szczególnych.

Do prac w szczególnych warunkach należą prace przy obróbce surowców włókienniczych i ich przedzeniu (Dział VII poz. 1 wykazu A, stanowiącego załącznik do ww. rozporządzenia z 7 lutego 1983 roku). Niewątpliwie ubezpieczona w obu ww. zakładach wykonywała prace przy obróbce surowców włókienniczych. Prace te wykonywała w pełnym wymiarze czasu pracy, stale.

Natomiast stanowiska na których praca jest wykonywana w szczególnych warunkach zostały sprecyzowane w załączniku nr 1 do Zarządzenia Nr 19 Ministra Przemysłu Chemicznego i Lekkiego z 6 sierpnia 1983 roku sprawie wykazu stanowisk pracy w zakładach pracy resortu przemysłu chemicznego i lekkiego⁹. W dziale VII punkcie 1 podpunkcie 4 wymieniono stanowisko zgrzeblarza, a w podpunkcie 10 stanowisko pomocnika w oddziale produkcji, w podpunkcie 12 konserwatora maszyn i urządzeń, w podpunkcie 35 przewijacza. Wykaz ten stanowi – jako, że ma charakter informacyjny, techniczno-porządkujący, uściślający – ogólne pojęcia istniejące w rozporządzeniu Rady Ministrów – swego rodzaju wskazówkę, dowód, że takie a nie inne czynności były przez pracownika istotnie wykonywane w szczególnych warunkach¹⁰.

Ubezpieczona wykonywała pracę na ww. stanowiskach zgrzeblarza, pomocnika w oddziale produkcji, przewijacza, konserwatora maszyn i urządzeń stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Nie wykonywała innych prac. Należy podkreślić, że prace te należały do pracy przy obróbce wyrobów włókienniczych i jako takie zostały zaliczone do prac w szczególnych warunkach.

W spornym okresie zatrudnienia ubezpieczona korzystała z urlopu wychowawczego w okresie od 13 grudnia 1986 roku do 12 grudnia 1989 roku (2 lata 8 miesięcy i 22 dni) i od 9 lutego 1990 roku do 4 października 1992 roku (2 lata 7 miesięcy i 24 dni). Okres ten nie podlega zaliczeniu do okresu pracy w szczególnych warunkach.

Także wyłączeniu z okresu pracy w szczególnych warunkach podlegają okresy niezdolności ubezpieczonej do pracy i pobierania z tego tytułu zasiłku chorobowego

- od 25 listopada do 5 grudnia 1992 roku (11 dni),
- od 16 do 27 stycznia 1993 roku (12 dni),
- od 5 do 13 marca 1993 roku (9 dni),
- od 14 do 23 kwietnia 1993 roku (10 dni),
- od 12 do 22 października 1993 roku (11 dni),
- od 5 do 30 września 1994 roku (26 dni),
- od 21 do 30 stycznia 1997 roku (10 dni),
- od 23 do 28 lutego 2005 roku (6 dni);

łącznie 2 miesiące i 19 dni.

Reasumując do pracy w szczególnych warunkach należy zaliczyć zatrudnienie ubezpieczonej w Zakładach (...) w Ł. (3 lata 10 miesięcy i 6 dni) oraz w (...) SA w Ł. w następujących okresach:

- od 17 października 1983 roku do 31 sierpnia 1985 roku jako przewijacz przędzy (1 rok 10 miesięcy i 15 dni),
- od 1 września 1985 roku do 12 grudnia 1986 roku jako zgrzeblarz (1 rok 3 miesiące i 12 dni),
- od 5 października 1992 roku do 30 września 2000 roku jako konserwator maszyn i urządzeń (7 lat 11 miesięcy i 26 dni),

- od 1 października 2000 roku do 28 lutego 2005 roku jako pomoc (4 lata 5 miesięcy).

Z ww. okresu pracy w szczególnych warunkach należy wyłączyć okresy pobierania zasiłku chorobowego w łącznym wymiarze 2 miesięcy i 19 dni, gdyż zgodnie z treścią art. 32 ust. 1a punkt 1 ww. ustawy o emeryturach i rentach przy ustalaniu okresu zatrudnienia w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze nie uwzględnia się okresów niewykonywania pracy, za które pracownik otrzymał po dniu 14 listopada 1991 roku wynagrodzenie lub świadczenia z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa.

Wprawdzie skutki wprowadzenia przepisu art. 32 ust 1a ustawy są oczywiste dla stosunków powstałych po dniu 1 lipca 2004 roku, o tyle w odniesieniu do okresów przypadających przed tą datą wyłączone jest ponowne ustalenie tego okresu według zasad wynikających z art. 32 ust.1a punkt 1 tej ustawy obowiązujących od 1 lipca 2004 roku¹¹. Niemniej jednak w powyższym postępowaniu Sąd Najwyższy rozpatrywał kwestię przyznania prawa do emerytury w obniżonym wieku z tytułu pracy w warunkach szczególnych, a nie zaś kwestię prawa do rekompensaty za pracę w warunkach szczególnych i w ocenie Sądu Okręgowego nie sposób odnieść wprost treści powyższego orzeczenia do niniejszej sprawy. Czym innym jest bowiem prawo do emerytury w obniżonym wieku z tytułu pracy w warunkach szczególnych regulowane w ww. ustawie o emeryturach i rentach, a czym innym jest jednak prawo do rekompensaty regulowane w ustawie o emeryturach pomostowych. Art. 21 ww. ustawy o emeryturach pomostowych odnosi się wprost do okresów pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w rozumieniu przepisów ustawy o emeryturach i rentach z FUS, to jednak nie sposób pominąć treści art. 12 ustawy o emeryturach pomostowych. Nie ulega bowiem wątpliwości, że jakkolwiek wskazany przepis art. 12 ustawy o emeryturach pomostowych powtarza zasadę wyrażoną w art. 32 ust. 1a ustawy emerytalnej stosowaną w odniesieniu do emerytur w obniżonym wieku z tytułu pracy w szczególnych warunkach lub szczególnego charakteru wykonywanej pracy, to jednak jego brzmienie różni się od treści art. 32 ust. 1a ww. ustawy o emeryturach i rentach. Art. 12 ustawy o emeryturach pomostowych przewiduje bowiem, że przy ustalaniu okresu pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze w związku z ustaleniem prawa do emerytury pomostowej nie uwzględnia się okresów niewykonywania pracy, za które pracownik otrzymał wynagrodzenie lub świadczenie z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa bez względu na datę przerwy w pracy. W ocenie Sądu oznacza to, że przy ustalaniu prawa do emerytury pomostowej jak i prawa do rekompensaty nie uwzględnia się również okresów takiej przerwy w pracy, które przypadają przed dniem 15 listopada 1991 roku, to jest przed dniem wejścia w życie ustawy z dnia 17 października 1991 roku o rewaloryzacji emerytur i rent, o zasadach ustalania emerytur i rent oraz o zmianie niektórych innych ustaw¹². Wskazany przepis postanawia zatem, że stażem pracy szczególnej będzie okres trwania stosunku pracy z wyłączeniem tych okresów niewykonywania pracy, za które pracownik otrzymał wynagrodzenie chorobowe albo świadczenie z ubezpieczenia społecznego (zasiłek chorobowy, świadczenie rehabilitacyjne, zasiłek macierzyński albo zasiłek opiekuńczy).

Nie bez znaczenia jest też okoliczność, iż ww. ustawa o emeryturach pomostowych na podstawie której ubezpieczona ubiega się o prawo do rekompensaty, weszła w życie w dniu 1 stycznia 2009 roku, czyli w okresie gdy przepis art. 32 ust. 1a ww. ustawy o emeryturach i rentach już obowiązywał. Spełnienie przesłanek do ustalenia rekompensaty należy oceniać zgodnie z brzmieniem ustawy o emeryturach i rentach obowiązującej w dacie wejścia w życie ustawy o emeryturach pomostowych.

Odliczając od okresu pracy w szczególnych warunkach okresy niewykonywania pracy, za które ubezpieczona otrzymała wynagrodzenie chorobowe albo świadczenie z ubezpieczenia społecznego, okres wykonywania pracy w szczególnych warunkach liczony do dnia 31 grudnia 2008 roku przekracza 15 lat.

Wobec powyższego Sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję i przyznał ubezpieczonej prawo do rekompensaty.

Na podstawie art. 98 § 1 k.p.c. Sąd zasądził na rzecz ubezpieczonej kwotę 180 zł tytułem zwrotu kosztów procesu, których wysokość została ustalona na podstawie § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych¹³.

ZARZĄDZENIE

1. Odpis wyroku z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi ZUS.
2. Wypożyczyć pełnomocnikowi ZUS akta rentowe, zobowiązując do zwrotu w przypadku złożenia apelacji.

4.11.2020 r.

1 tekst jednolity Dz. U. z 2018 roku, poz. 1924

2 M. Z. - Komentarz do art. 21 ustawy o emeryturach pomostowych, Lex, wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z 31.03.2016 r, III AUa 1899/15

3 tekst jednolity Dz. U. z 2020 r. poz. 53

4 tak M. Z. - Komentarz do art.21 ustawy o emeryturach pomostowych, Lex

5 Dz. U. nr 8 poz. 43 ze zm.

6 Dz. U. nr 237, poz. 1412

7 III UZP 5/85

8 wyrok Sądu Najwyższego z dnia 2 lutego 1996 r. (II URN 3/95).

9 Dz. Urz. MPChIL z 15 grudnia 1983 r. nr 1 z 1983 r., nr 7 z 1984 r. i nr 5 z 1988 r.

10 wyrok Sądu Najwyższego z 29 stycznia 2008 roku, I UK 192/07,

11 wyrok Sądu Najwyższego z dnia 23 kwietnia 2010 roku II UK 313/09

12 Dz. U. nr 104, poz. 450

13 tekst jednolity Dz.U. z 2018 roku, poz. 265